

DE ROMEINEN KOMEN!!

Vragenlijst Latijn; kort

Vragenlijst Museumzaal Thermenmuseum

1. Namen leerlingen: _____

_____

_____

Naam van de school: _____

Te: _____

Welkom in het Thermenmuseum: De poort naar Romeins Zuid Limburg! Door het badhuis en de museumzaal te bezoeken krijg je een beeld hoe het leven van de Eburonen ingrijpend veranderde, door de komst van de Romeinen. Blijvende veranderingen, waar wij nog dagelijks ons voordeel uit halen!

Met behulp van de vragenlijst kom je in aanraking met informatie en oorspronkelijke voorwerpen uit deze belangrijke periode. De voorwerpen zijn vrijwel allemaal in deze omgeving opgegraven.

Jouw taak is het om de gestelde vragen zo goed mogelijk te beantwoorden door goed te lezen, te kijken en te overleggen met je groep. Wij wensen je een verrassende kennismaking toe en veel succes!

Badhuizen; waarom waren er badhuizen?

Maar weinig Romeinen konden zich thuis goed wassen en verzorgen. Dat was alleen weggelegd voor de rijken in hun privébaden. Gewone mensen moesten daarvoor naar de openbare baden. In het Latijn heten ze thermae of balnae (enkelvoud balneum). In het Nederlands spreekt men over “thermen”.

Ga naar de loopbrug in de ruimte waar de opgegraven resten van de thermen zich bevinden en geef antwoord op de vragen:

Vraag 1a: Voor de ruimtes in een badhuis hadden de Romeinen natuurlijk Latijnse namen.

Verbind de Latijnse term met de Nederlandse vertaling.

1. praefurnium
2. tepidarium
3. frigidarium
4. caldarium
5. apodyterium

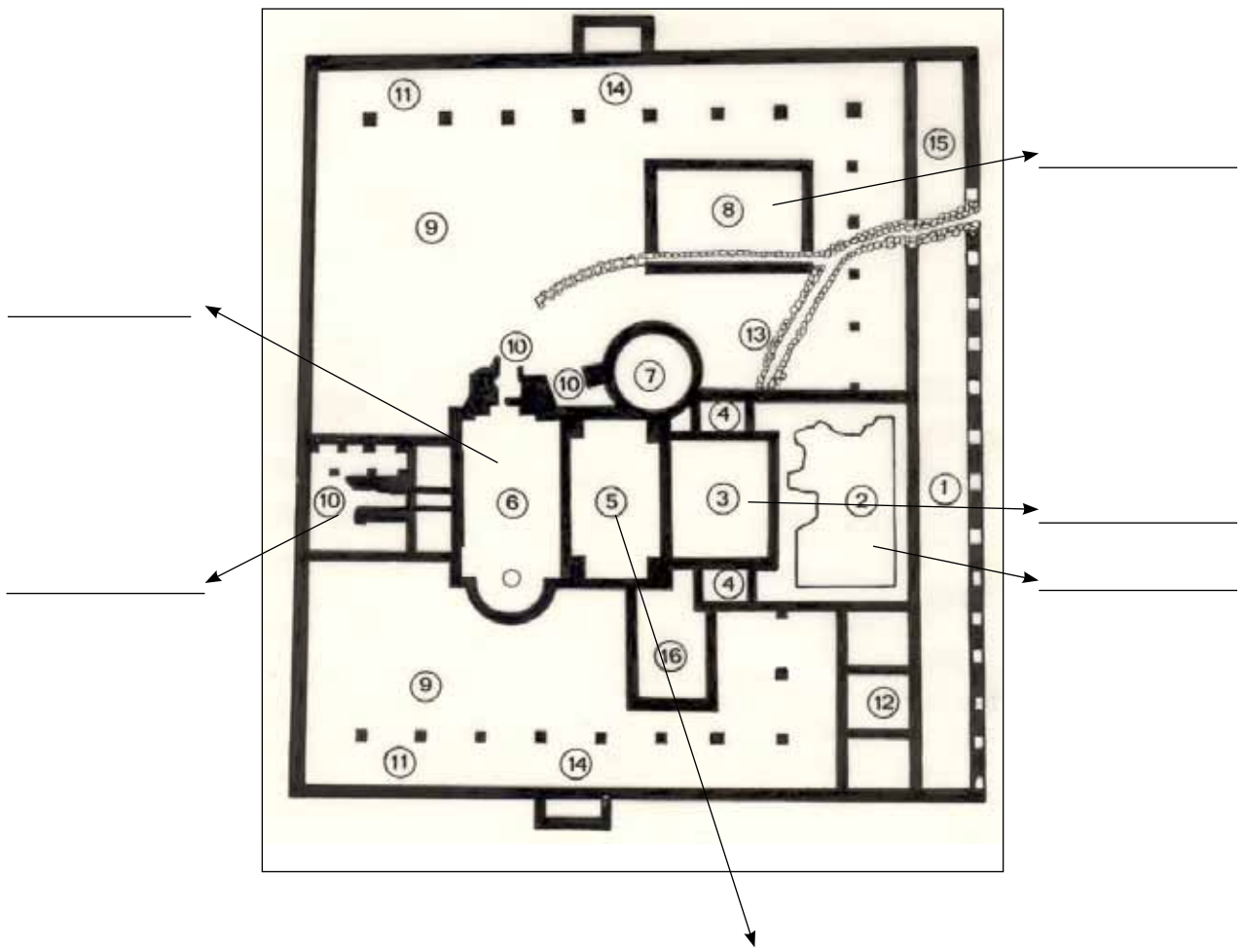
a. warm waterbad
b. kleedruimte
c. stookruimte
d. lauw waterbad
e. koud waterbad

Vraag 1b: In welke volgorde vanaf de stookplaatsruimte (links) zullen logisch gezien de ruimtes zich hebben bevonden?

Stookplaats					
-------------	--	--	--	--	--

Vraag 1c: Op de onderstaande plattegrond zijn de ruimtes in kaart gebracht van het thermencomplex in Heerlen (waarvan je de resten vanaf de loopbrug ziet). Op deze plattegrond zie je cijfers staan bij de verschillende onderdelen/ruimtes.

Welke nummers in de onderstaande plattegrond horen bij de Latijnse namen van vraag 1a? (aanwijzing: nummer 10 is de stookruimte)

Stookruimte = 10

Warm waterbad =

Kleedruimte =

Lauw waterbad =

Koud waterbad =

Museumzaal

Hoe is de tentoonstelling opgebouwd?

In de museumzaal hangen banieren met tekst. Er staan ook panelen. Ze zijn genummerd in de hoek rechtsonder. De tentoonstelling heeft zes verschillende onderwerpen. Ieder onderwerp heeft een eigen kleur.

De onderwerpen zijn:

Algemeen:	grijs	(8 vragen)
Huizen:	blauw	(11 vragen)
Platteland:	geel	(17 vragen)
Wegen:	groen	(10 vragen)
Dood en begraven:	paars	(14 vragen)
De stad:	rood	(14 vragen)
De schatkamer:	zwart	(8 vragen)

Om de opdrachten op te lossen kijk en lees je op de banieren, de panelen en de tekst in de vitrines.

GRIJS ALGEMEEN

Toen de Romeinen kwamen ...

In deze streek woonden lang geleden de Eburonen, een Gallische stam. De Eburonen waren voornamelijk boeren. In de 1ste eeuw voor Christus veroverde Julius Caesar veel land en Gallische stammen (je kent vast en zeker Asterix en Obelix: ook Galliërs!). Hij besliste dat de mensen en het land vanaf de verovering Romeins bezit waren. Vanaf dat moment veranderde alles.

Banier 1

Vraag 1: In deze tentoonstelling staan heel veel voorwerpen uit de tijd van de Romeinen. Waar zijn deze gevonden?

Vraag 2: Hoelang geleden zijn de Romeinen naar Heerlen gekomen? Kies uit:

- 2000 jaar geleden
- 1000 jaar geleden
- 500 jaar geleden

Vraag 3: Wat maakte Heerlen zo aantrekkelijk voor de Romeinen?

Vraag 4: Tot welke regio behoorde Coriovallum in de Romeinse tijd?

Vraag 5: Hoe zat het bestuur in de Romeinse tijd in elkaar? Geef de Latijnse namen en vertaling. (het antwoord vind je op het grijze paneel + het opschrift van de vitrine waarin de steen met inscriptie zich bevindt)

Latijnse benaming	Vertaling

Kijk in de vitrine

Vraag 6: In deze vitrine zie je munten: Romeins geld uit verschillen de perioden. Iedere keizer liet zijn eigen afbeelding op de munten drukken. Welke van de keizers (op de derde plank van boven naar beneden geteld) afgebeeld op deze munten regeerde als eerste en welke als laatste?

De eerste regerende keizer was: _____

De laatst regerende keizer: _____

Bekijk banieren 2 t/m 5

Vraag 7a: Maak een tijdlijn van de belangrijkste gebeurtenissen uit de Romeinse geschiedenis. Er zijn drie perioden te onderscheiden.

1.	2.	3.	4.
----	----	----	----

Vraag 7b: Beargumenteer waarom je deze gebeurtenissen kiest.

Vraag 8: In welk jaar en waar leden de Romeinen de grootste nederlaag uit hun geschiedenis en wat was het gevolg van deze nederlaag?

Themavraag algemeen

Hoe is het leven van de oorspronkelijke bewoners, de Eburonen, volgens jou veranderd door de Romeinse overname en wat zien we daarvan in onze huidige tijd terug?

verandering toen	nu nog steeds...

Loop door naar

BLAUW HUIZEN

HUIZEN

De huizen van de Eburonen werden gemaakt van hout, wilgentenen, leem en riet. De huizen waren niet zo sterk en gingen snel kapot. De Romeinen bouwden hun huizen liever van steviger materiaal. Zij pasten een heel nieuwe manier van huizen bouwen toe. Ze gebruikten gebakken klei en beton. De Eburonen namen deze manier over.

Op het paneel zie je een afbeelding van een hutje van de bewoners uit deze omgeving. Je ziet ook een Romeinse villa.

Vraag 1a: Noem de bouwmaterialen die de oorspronkelijke bewoners van Heerlen en de bouwmaterialen die de Romeinen gebruikten.

Eburonen	Romeinen

Vraag 1b: Wat is volgens jou het belangrijkste verschil tussen deze materialen en waarom?

Loop naar de vitrine om de hoek

Kijk in de vitrine bij banier 8

Vraag 2: Op de bovenste plank van deze vitrine zie je stukjes vensterglas liggen. Had dit glas dezelfde functie als het vensterglas dat wij tegenwoordig gebruiken? Waarom denk je dit?

Loop verder naar het huis

Banier 9

De Romeinen waren andere samenlevingen in hun tijd al ver vooruit. Wist je bijvoorbeeld dat de Romeinen in hun huizen al vloerverwarming kenden? In dit huis kun je dat goed zien.

Vraag 3a: Wat is de Romeinse naam voor het verwarmingssysteem in dit huis?

Vraag 3b: Waarin verschilt het Romeinse verwarmingssysteem met de moderne verwarming? Of zijn er nog steeds overeenkomsten? Vul de juiste cijfers in achter de stellingen.

1. Romeinse methode   2. Huidige methode   3. Allebei

Voorbeeld:

-	stoken met hout:	
-	stoken met gas:	
-	vloerverwarming:	
-	radiators aan de muur:	
-	verwarming in de wanden:	
-	buizen in de vloer:	
-	ruimte onder de vloer met stapels tegels:	
-	centrale verwarming door het hele gebouw:	

Vraag 4: In de Romeinse tijd hadden in de landen rond de Middellandse zee alleen de vooraanstaande Romeinen vloerverwarming. Het was, gezien het milde klimaat, ook niet zo noodzakelijk. In welke Romeinse gebouwen zal, ook in deze landen, er altijd een verwarmingssysteem aanwezig zijn geweest?

Vraag 5: Probeer de werking van dit verwarmingssysteem zo goed mogelijk te omschrijven. Teken de werkwijze van het systeem.

Omschrijving

Tekening

--	--

Banier 4

Vraag 6: Waarom liet Marcus Sattonius het badhuis van Coriovallum helemaal opknappen?

Banier 7

Wist je dat de Romeinen beton hebben uitgevonden?

De kalksteen die in onze streek gevonden werd, was heel erg geschikt om te gebruiken voor het maken van specie. Beton werd onder andere gebruikt om rechte vloeren te maken.

Vraag 7: Hoe zorgden de Romeinen ervoor dat hun beton extra stevig werd?

Bekijk de verschillende steensoorten.

Vraag 8: Van welk van deze steensoorten zouden de Romeinen muren hebben gebouwd?

Banier 10

Kijk in de vitrine tegen de muur.

Toen de Romeinen kwamen veranderde de inrichting van de huizen.

Romeinen hielden wel van luxe en mooie dingen. Zij kenden echter nog geen sfeerverlichting, vloerbedekking etc.

Vraag 9: Noem drie manieren waarop de Romeinen toch voor een mooie inrichting zorgden.

1.

2.

3.

Bij de maquette van het Romeinse badhuis te Lemiers zie je 'Schaal 1 à 25' staan.

Vraag 10: Wat betekent dit?

Vraag 11: Probeer eens de echte lengte van dit badhuis te schatten.

Themavraag huizen

Hoe is het leven van de oorspronkelijke bewoners, de Eburonen, volgens jou veranderd door de Romeinse overname en wat zien we daarvan in onze huidige tijd terug?

verandering toen	nu nog steeds...
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>

Loop verder naar

GEEL PLATTELAND

Paneel 11 leven op het platteland

De boeren verbouwden eerst net zoveel graan als nodig was voor hun eigen familie. Toen de Romeinen kwamen en zich hier vestigden waren meer voedingsmiddelen nodig. De bodem van deze streek was gelukkig heel vruchtbaar. Er kwamen grote graanvelden en door de verkoop van het graan aan de Romeinen werden de plaatselijke boeren rijk. Ook steeg de vraag naar wol en leer.

Vraag 1: Noem drie redenen waarom de boeren meer graan moesten produceren.

1.

2.

3.

Vraag 2: Welke standen kende de Heerlense samenleving in deze tijd?

Loop naar

Banier 15 (aan de rechterkant)

Lees de tekst op de wand, neem zelf een korreltje spelt uit de glazen pot, pel het schilletje eraf. Je houdt dan één graankorrel over. Dat is best veel werk.

Er is een Nederlands spreekwoord dat hierover gaat: het kaf van het koren scheiden. Het betekent: het waardeloze van het waardevolle scheiden.

Vraag 3: Welke uitvinding deden de Romeinen om dit karwei te vergemakkelijken?

Vraag 4: Wat is 'puls'? Beschrijf kort hoe de Romeinen dit maakten.

De korrels gingen vervolgens in de maalmolen. Om 1 kg. meel te krijgen (= 1 pak meel) was je één uur aan het werk. Wil je zelf graan malen? Dat kan! Probeer maar.

Vraag 5: Welke steensoort gebruikten de Romeinen om molenstenen van te maken?

Vraag 6: Waar haalden de Romeinen uit Heerlen deze steensoort vandaan?

Loop verder naar de keuken.

Banier 17

Kijk naar het filmpje in de keuken.

Vraag 7: De Romeinen hebben veel nieuwe producten meegebracht. Een voedingsmiddel hoort niet in het rijtje thuis.

Welk? Streep het woord door.

Pruimen, aardappelen, kip, olijven, tomaten, wijn, noten

Lees op de wand:

Romeinen hielden van pittig eten. Ze gebruikten veel kruiden. Op de tafel staan kruiden in potjes. Ruik er maar eens aan en probeer ze te herkennen.

Vraag 8: Wat is garum en hoe werd dit gemaakt?

Romeinen kookten in hun huis op een open vuur.

Vraag 9: Welke materialen waren erg geschikt voor het maken van stookplaatsen in huis?

en

In de keuken staat een vitrine tegen de muur.

Vraag 10: Welke kleur aardewerk was in deze tijd favoriet voor het maken van tafelservies?

Loop naar

Banier 13

Kijk in de vitrine.

Vraag 11: Welke soorten granen verbouwde men toen al in deze streek?
Noem er drie.

Rechts hangt een grote wandplaat van een boer en zijn vrouw.

Vraag 12: Hoe kun je zien dat het hier om een Romeinse boerderij gaat? Tip: op het gele paneel wordt de ontwikkeling van Germaanse tot Romeinse boerderij beschreven.

Vraag 13: Zie je ook de kinderen van de boer? Wat denk je dat zij overdag deden?

Vraag 14a: Op de wandplaat houdt de boer gereedschap in zijn hand. Dit gereedschap ligt ook in de vitrine.

Het is een _____

Vraag 14b: Waarvoor zou de boer dit gereedschap gebruikt kunnen hebben?

Loop verder naar

Banier 12

Vraag 15: Dieren waren voor de mensen van toen heel erg belangrijk. Weet jij waarom?

Noem 3 redenen.

1. _____
2. _____
3. _____

Vraag 16: In de vitrine ligt op de onderste plank aan de rechterkant een groot voorwerp (nummer 7). Herken je wat het is? Kijk ook op de banier.

_____

Op deze banier lees je ook over de kleding van de mensen van toen. Op de bovenste plank in de vitrine liggen voorwerpen die hiermee te maken hebben.

Vraag 17: Welke voorwerpen gebruiken we nu nog? Noem er twee.

1. _____
2. _____

Themavraag Platteland

Hoe is het leven van de oorspronkelijke bewoners, de Eburonen, volgens jou veranderd door de Romeinse overname en wat zien we daarvan in onze huidige tijd terug?

verandering toen	nu nog steeds...

GROEN DE WEGEN

Loop door naar

Banier 19

Vraag 1: Tegen de muur staat een kopie van de Romeinse weg Via Belgica. Waar is deze weg gevonden en hoe kan het dat de weg zo goed bewaard is gebleven?

Vraag 2: Welke plaatsen werden door de Via Belgica, in Nederland, met elkaar verbonden?

--	--	--	--	--	--

Je ziet een schaalmodel van een Romeinse brug. Deze brug komt uit Maastricht en verbond de beide oevers van de rivier de Maas. Aan weerskanten van de brug ontstonden kleine stadjes, de voorlopers van Maastricht.

Vraag 3: Waarom hebben de Romeinen deze brug gebouwd, denk je? Tip: Als je niet zo bekend bent in Limburg, kijk dan eens naar de kaartjes bij de grijze banieren.

Vraag 4: Loop naar de grote afbeelding van de Via Belgica. Welk gedeelte van de Via Belgica is hier afgebeeld?

Vraag 5: Op de afbeelding zie je zuilen staan boven het gedeelte waar de Via Belgica de Geleenbeek oversteeft. Waarom stonden deze zuilen daar?

Banier 20

Kijk in de vitrine

Vraag 6: In de vitrine zie je onder andere Romeinse schoenen staan. Welk voorwerpen uit deze vitrine gebruiken we nu nog steeds? Noem er twee of drie.

1. _____
2. _____
3. _____

Loop naar
De mijlpaal

Weet je hoe Romeinen de weg wisten te vinden? Ze gebruikten een stenen paal met tekst erin gebeiteld: een mijlpaal. Op een mijlpaal staat nuttige reisinformatie. Je leest wat de meest dichtstbijzijnde stad (vicus) is en hoelang de reistijd naar de volgende stad is. Ook lees je welke keizer de weg heeft laten aanleggen.

Vraag 7: Waar is deze mijlpaal gevonden?

_____

Vraag 8: Onder welke keizer werd deze mijlpaal geplaatst?
Wanneer regeerde hij?

Keizer _____ regeerde van _____

Vraag 9: Op deze mijlpaal staan een paar eretitels van de betreffende keizer.
Welke zijn dit?

_____
_____

Vraag 10: Op een mijlpaal lees je dat je nog 4 milia moet lopen om bij de volgende vicus te komen. Hoeveel meter is dit?

_____

Themavraag de wegen

Hoe is het leven van de oorspronkelijke bewoners, de Eburonen, volgens jou veranderd door de Romeinse overname en wat zien we daarvan in onze huidige tijd terug?

verandering toen	nu nog steeds...

Loop naar

PAARS DOOD EN BEGRAVEN

Wist je dat... de Romeinen dachten dat een mens na zijn dood aan een nieuw leven begon in de onderwereld. In dit nieuwe leven waren de ontvangen geschenken heel nuttig.

De overledenen kregen naast drank en voedsel, keurig bijgezet in serviesgoed, ook persoonlijke bezittingen mee. Zelfs zuigelingen konden hun zuigfles of miniatuur aardewerk als grafgift mee krijgen. Andere grafgiften zijn bronzen en glazen vaatwerk.

Tegen de muur staat de replica van een grafsteen.

Vraag 1: Hoe luidt de volledige tekst in het Latijn?

Vraag 2: Waar is deze grafsteen gevonden?

Banier 22

Kijk in de vitrine

Vraag 3: Zoals je op het paarse paneel al hebt kunnen lezen kregen alleen de rijkste Romeinen een grafmonument. In de vitrine voor je staan grafgiften. Op de bovenste plank staat een gezichtsurn. Zou deze uit het graf van een arme of een rijke Romein komen? Waarom denk je dit?

Vraag 4: Zouden de pijpaarden vogeltjes uit het graf van een man of een vrouw komen?

man

vrouw

Banier 23

Vraag 5: Wat is een tumulus?

Banier 25

Romeinen werden gecremeerd. De asresten gingen in een urn. De urn werd in een askist geplaatst. De Romeinen geloofden dat dit het huis was van de overledene.

Vraag 6: Van wie is deze bijzondere askist?

Vraag 7: Wat zie je allemaal aan de binnenkant van deze askist?

Vraag 8: De stenen askisten zijn klein. Dat komt omdat:

Mensen veel kleiner waren.

De as in een urn werd bewaard in een askist.

Banier 27

Wist je dat ... de Romeinen erg gelovig waren? Er waren veel goden. Bijvoorbeeld om de wegen te beschermen. Er waren zelfs aparte goden voor bescherming van kruispunten! Iedere god had een eigen taak.

Vraag 9: Maak de juiste combinatie.

De god Mars
De god Mercurius
De godin Fortuna Redux

beschermt handel, de reiziger
verleent voorspoed op zakelijk of persoonlijk gebied
beschermt het leger

Met rituelen en offers hadden de Romeinen de omgang met hun goden goed geregeld. Een van de uitgangspunten daarbij was: 'DO, UT DES'.

Vraag 10: Wat betekent dit? Kun je het ook uitleggen?

Vraag 11: Geldt dit uitgangspunt, in onze tijd en in onze streek, nog steeds voor sommige godsdienstige mensen? Indien ja, kun je daar dan voorbeelden van geven?

Romeinen droegen een afbeelding van een god in het klein bij zich: een talisman. Het geloof van de Romeinen werd opgelegd aan de bewoners van deze streek.

BANIER 26

Vraag 12: Wie waren de belangrijkste god en godin voor de mensen in deze streek?

Vraag 13: Welke religie hing men in Heerlen aan voor de komst van de Romeinen?

Kijk in de vitrine

Vraag 14: Hoeveel beeldjes van de god Mercurius zie je in de vitrine?

Themavraag dood en begraven

Hoe is het leven van de oorspronkelijke bewoners, de Eburonen, volgens jou veranderd door de Romeinse overname en wat zien we daarvan in onze huidige tijd terug?

verandering toen	nu nog steeds...

Loop door naar

ROOD DE STAD

Paneel 28

Door de komst van de Romeinen zijn er steden ontstaan zoals Heerlen en Maastricht. Heerlen heette toen Coriovallum. Voorheen kende men geen steden. De Eburonen woonden in kleine nederzettingen bij elkaar.

Banier 29

In de stad ontmoetten de mensen elkaar in een taberna. In Heerlen zijn er meerdere tabernae geweest: rondom het badhuis van Heerlen zijn veel kruiken, voorraadvaten, drinkbekers en speelstenen gevonden. Romeinen waren gek op gokspelletjes.

Vraag 1: Hoe denk je dat we een taberna nu noemen?

Kijk in de vitrine.

Er ligt een spel in de vitrine. Voor het spel liggen speelstenen (nummer 1, 2 en 3).

Vraag 2: De speelstenen zijn van verschillend materiaal gemaakt. Weet jij waarvan?

1

2

3

Kijk in de vitrine en bij banier 31

Kijk eens op de tweede plank. Er staan kinderspullen die in deze streek gevonden zijn: zuigflesjes, mini-aardewerk, een kinderzooltje en een kleine mantelspeld.

Op de onderste twee planken liggen dakpannen met afdrukken. Tijdens het droogproces, buiten in de zon, is er een dier overheen gelopen.

Vraag 3: Weet jij welk dier?

Een

Vraag 4: Hoe kun je hieruit afleiden dat de Romeinen waarschijnlijk huisdieren hadden?

Banier 30

Kijk in de vitrine

Vraag 5: Noem enkele beroepen uit deze tijd.

Banier 32

Kijk in de vitrine

Vraag 6: In de vitrine liggen kogels. Hoe werden deze gebruikt?

Vraag 7: Wat is het voorwerp bij nummer 4?

Loop naar de

POTTENBAKKERSOVEN

Wist je dat Heerlen beroemd was door het serviesgoed van aardewerk? In Heerlen is een bijzondere kleisoort te vinden die wit blijft na het bakken in de oven. Heel speciaal! Er zijn in het centrum van Heerlen zo'n vijftig pottenbakkersovens opgegraven.

Vraag 8: Hoe kan het dat de oven van Lucius is ingestort?

Banier 33

Kijk in de vitrine

Vraag 9: Welke soorten aardewerk werden gebakken in Heerlen? Noem 7 verschillende voorwerpen.

1

2

3

4

5

6

7

Vraag 10: Welke twee instrumenten waren het belangrijkste voor een Romeinse pottenbakker?

--	--

Banier 35

Vraag 11: Wat is de naam van een beroemde pottenbakker uit Heerlen?

Langs de wand zie je een Romeinse pottenbakkerswerkplaats. Op het filmpje zie je hoe een pottenbakker te werk gaat. Achter je staat een zuiltje met een bijzondere kruik.

Vraag 12: Welke inscriptie staat op de kruik en wat betekent deze?

Inscriptie: _____

_____

Betekenis: _____

_____

Kijk in de vitrine langs de muur

In de vitrine staan allemaal mislukte potten en kruiken. Naast het bordje met tekst ligt iets heel bijzonders.

Vraag 13: Het is een klomp klei met een heel speciale afdruk. Waarom is deze klomp klei zo speciaal?

Wandplaat

Zo zag Heerlen uit in de tijd dat het nog Coriovallum werd genoemd. Je kunt duidelijk zien dat het een stad was die qua welvaart niet onderdeed voor grote Romeinse steden als Aken en Keulen.

Vraag 14: Maak de onderstaande zinnen kloppend.

Rechts beneden op de tekening zie je een _____

Linksonder op de tekening wandelt een _____ met een schild.

De grote weg links boven noemen we de _____

In het midden staan marktkraampjes.

Er wordt _____ verkocht.

Themavraag de stad

Hoe is het leven van de oorspronkelijke bewoners, de Eburonen, volgens jou veranderd door de Romeinse overname en wat zien we daarvan in onze huidige tijd terug?

verandering toen	nu nog steeds...

Loop door naar

De Schatkamer (de schatkamer is omringd door zwarte doeken)

In iedere vitrine liggen spullen die in Heerlen en omgeving zijn gevonden:

- Een vitrine met sieraden.
- Een vitrine met glaswerk.
- Een vitrine met mooi aardewerk.
- Een vitrine met voorwerpen van brons.

Kijk in de vitrine met sieraden

Vraag 1: Welk Nederlands woord, dat we nu nog steeds gebruiken, is afkomstig van de ringen in de linker benedenhoek van de vitrine?

Vraag 2: Hoe worden de mantelspelden rechtsonder in de vitrine genoemd?

Kijk in de vitrine met glaswerk

Vraag 3: Hoe maakten de Romeinen glas?

Vraag 4: Waar zouden de flesjes met de lange dunne hals voor gebruikt kunnen zijn?

Kijk in de vitrine met aardewerk

Vraag 5: Hoe werd romeins aardewerk gemaakt?

Vraag 6: Welk aardewerk is karakteristiek voor Heerlen?

Kijk in de vitrine met brons

Vraag 7: Welke woorden kun je ontcijferen op de metalen plaatjes met tekst?

Vraag 8: Welke dierenfiguren kun je herkennen?

VALE VISITATI

